

Fredmans epistel n:o  
78, som är et  
fägnespel på faders  
Didriks namnsdag år  
...

Bellman, Carl Michael,

82 A a 346/72



National Library  
of Sweden



82 Aa 346/72  
[Gubben]  
(B)

Vår tafsa talar om en gammal Stockholms-sed, en glad och hjertlig, som så småningom tynade bort med de förklingande accorderna från fader Bellmans zittera; den nemligen, att stiga upp med solen för att hedra en vän, en bekant på hans namns- eller födelsedag.

Glada själar, trogna källargäster med musikaliska anlag, och någon öfning på "basong", "giga", oboe d'amour, "dulcian", och stundom äfven puka, då man hyste den misstanken att den firade skulle vilja "slå döförat till", samlade sig då, oftast utanför någon krog, och väckte "krögärfar" eller "mutter" med högtidliga, bedjande toner — bedjande? naturligtvis! ty äran medförer som oftast utgifter, och skulle det vara något värdt med den hedrade, så måste han ju bestå de lyckönskande struparne en fuktig och mustig välkomma.

Gubben Åkerblom, välbestäld krögare i stora Hopargränd, råkar just till att heta Didrik, och, "som det är St. Didrik i dag", så har Movitz, namnkunnig för sin concert på "Tre Byttor" (en krog), berömd för sin composition "Serlachii Vårblomma", eljest constapel, samlat sitt vanliga musikband utanför "Åkerblommens" — för att fågna.

"Tre quart uppå tu!"

Man har, min själ, icke försöfvit sig. — Vid de första rossliga accorderna vaknar gubben Didrik, arg, lurfvig och omorgnad; och när man dertill i vår epistel får lära att Åkerblommen är "snål som en varg", så kan man förklara sig att han såder mindre artigt sticker ut hufvudet genom fenstret, skakar sin knölpåk mot "ottefågeln" och ber dem så innerligt "draga för den och den".

Men ändå, hvilket bemötande!

Att stiga upp midt i natten; att kanhända icke en gång hafva fått sig en allra — som — lillaste "tupplur" på en krogbänk efter sista tömda, borgade kruset; att då få ovet till morgonbänk i stället för de i hoppet redan njutna Amsterdamska välkända magdropparna, måste i sanning vara fatalt.

Undre då ingen öfver att Löfberg, "gammal och van" grälmakare, och gallsjuk till på köpet, kan förgäta sig till den grad att han knyter näfven mot "krögarn den basiliken".

O, ve! det är ute med "dulcian"!

I en paroxysm af rasande vrede slår Löfberg sitt instrument bums i väggen och — dör på nästa krog.

Dulcianen var hans allt. Med den framläckade han "dropparne"; dropparne utgjorde hans själ; hans själ är sinad. — Dulcianen och Löfberg vandra hädan tillsammans, så vill fatum.

Se der, längst till höger på vår tafsa står *Bergen*, convulsiviskt kramande oboen mellan händerna. Hvilket underverk har vållat att dessa annars sentimentalt-joviala drag, liknande hans toner, i detta nu uttrycka bitter förtviflan? och i denna förtviflan ligger ett frågtecken! hela menniskan med sina krokiga knän är ett enda stort, dystert frågtecken! —

Oboen, oboen, oboen!

Den är rebellisk, vill icke stämma, är "omöjlig", besatt, rent förbannad!

"Ett rör så propert, blankt som en dag

Af svarfvad björk med messingsbeslag,

Att det ej gaf sin klara kammarton

Säj mig reson"?

"Sicken en på basfiol"! ah, "Lång-Anders i sin randiga rock", hufvudet högre än allt folket, är icke stort bättre deran än Löfberg. Med ena handen rasar han med stråken öfver basfiolens alla fyra strängar, accompagnerande sina eder och hotelser mot den oätkomliga krögarn deruppe; den andra knyter han hotande mot denne och "svär på sin tumme till kropp och till själ" att slå ihjäl honom på fläcken.

Vacker namnsdagsfröjd! ovärdige, otacksamme Didrik!

Men — efter storm kommer solsen.

Dörrarne öppnas på vid gavel, en lyktas sömnigt matta sken belyser osäkert den brokiga skymningseenen derute, och "gumman" — hvad hon har för en själ"! — träder ut som ett fridens budskap med bricka och glas, med rågad flaska och fryntliga ord och miner. Behagfullt stödande sig på basongen, helsar henne Movitz med lyftad hatt höfviskt bugande. Han är icke constapel för intet, det märks så väl på hans chevalereska hållning, och att han hos henne är en kär och välkommen stamgäst bör icke betvillas då man betraktar gubben Didriks ättiksura fysionomi.

Emellertid har det blifvit lifligt i gränden.

Ur alla fenster framtitta nyfikna, grinande ansigten, och sedan rundelig traktat af hedersmutter öfver lag bekommits, uppstämmer sällskapet i entusiastisk chor:

"Hurra! Värinnan hon är galant,

Men värden är en skurk, det är sant.

Hurra och hurra för vår ädla Madam

På Amsterdam"!

A/c.

Knapt Jeppe hant ur gluggen gå in,  
Trumslagarn knapt hant lyfta på pinn,  
Förr'n *Bergen*, med sitt Oboe d'Amour,  
Stod tyst på lur.

Ja! oljan knapt i lyktan utbränd,  
Förr'n Basfiolen surra i gränd;  
Kors! *Bergen* blåste Oboe så sött,  
Att snart jag dött.

Grälmakar *Löfberg*, gammal och van,  
Vid Krogdörrn stod och blåste Dulcian,  
Arbeta med fingrarna, prutta och tjöt,  
Och näfven mot Krögaren knöt.

Men *Åkerblommen*, snål som en varg,  
I röda mössan blängde så arg,  
Befalte oss draga för den och den,  
Slog dörrn igen.

Längst gatan fram sågs aldrig en katt,  
Helt tyst i skorsten Murre han satt,  
Och höll mot Morgonrodnans gyllne rand  
Sin svarta hand.

Och nedanför bland fartyg vid bron,  
Holländarn än ej, med permission,  
Hint sina Permissioner knäppa hop,  
Vid Tuppens rop.

Ej minsta knark i blockar och tåg;  
Så tidigt att Besökaren såg  
Hur, under det luften blef kulen och hög,  
Fiskmåsen kring masterna flög.  
Så dags att *Bergen* ren i krakel,  
Tog sig en half och dito en hel.  
Och Summa summarum, tre quart uppå tu  
Slog klockan nu.

Vasserra! hvad den *Bergen* han svor;  
Fan sjelf mäst in i Oboe for;  
Han ville blåsa, men ogörligt, nej!

Det stämde ej.

Ett rör så propert, blankt som en dag,  
Af svarfvad björk med messings-beslag,  
Att det ej gaf sin klara kammarton,  
Säj mig reson.

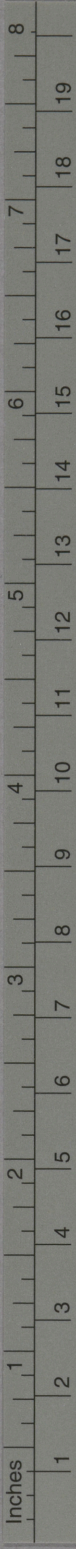
*Lång-Anders* i sin randiga rock,  
Vid Basfioln stod grönögd och tjock,  
Och svor på sin tumme till kropp och till själ,  
På stunden slå Krögarn ihjäl.  
Grälmakar *Löfberg*, gul som ett lik,  
Förbanna sej och all sin musik,  
Och slog så Dulcian bums i väggen, och dog  
På nästa krog.

Men Gumman, hvad hon har för en Sjä!l  
Hon vill så hjertans väl och så väl;  
Hon gaf oss alla färsköl fyra krus,  
Och hvar sitt Ljus.

Och som det var Sanct Didrik i dag,  
Och Didrik är en skurk, det sad' jag,  
Så skänkte Gumman oss hvar en sin sup:  
Jag buga djup.

Vi drucko hannes skål än en gång.  
Jag bugade och tog min Basson.  
Lef käraste Mutter i hälso och frid!  
Kamrat rör på strängen och gnid.  
Hurra! Värinnan hon är galant,  
Men värden är en skurk, det är sant.  
Hurra och hurra för vår ädla Madam  
På Amsterdam!





Centimetres

# TIFFEN® Color Control Patches

© The Tiffen Company, 2007

Blue	Cyan	Green	Yellow	Red	Magenta	White	3/Color	Black
								
						